

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 565/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED] zastúpeného Advokátska kancelária LYSO & PARTNERS spol. s r.o., Námestie sv. Michala 30/27, Hlohovec, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 2Nt/31/2024-100 z 10. septembra 2024 v časti jeho druhého výroku o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 22. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia v časti jeho druhého výroku, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že opatrením okresného súdu zo 16. mája 2024 bol sťažovateľ v zmysle § 40 ods. 1 Trestného poriadku ustanovený odsúdenému [REDACTED] ako obhajca v trestnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 2Nt/31/2024. Uznesením z 26. júna 2024 bol sťažovateľ podľa § 43 ods. 1 Trestného poriadku oslobodený od povinnosti obhajovania odsúdeného v predmetnej trestnej veci. Sťažovateľ v zmysle § 553 ods. 2 Trestného poriadku požiadal o priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov za poskytovanie právnych služieb, pričom si vyúčtoval trovy obhajoby v celkovej sume 844,29 eur.

3. Uznesením sp. zn. 2Nt/31/2024 z 15. augusta 2024 okresný súd obsadeným vyšším súdnym úradníkom priznal sťažovateľovi odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 558,81 eur. Sťažovateľ podal proti uzneseniu sťažnosť, ktorú sudca okresného súdu napadnutým uznesením (jeho druhým výrokom) ako nedôvodnú zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenie okresného súdu nesúhlasí s nepriznaním náhrady trov konania za úkon „*nahliadnutie do súdneho spisu na okresnom súde dňa 20.05.2024 vo výške 181,17 eur*“ vrátane príslušného režijného paušálu. Tvrdí, že s účinnosťou od 1. januára 2024 bola novelizovaná vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „*vyhláška*“), ktorou sa ustanovenie § 14 ods. 1 písm. c) doplnilo o samostatný úkon právnej služby, a to „*účasť pri nahliadnutí do spisu*“. Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 90/2010 z 30. mája 2011, na ktorom okresný súd založil svoje rozhodnutie, preto nemožno vzhľadom na zmienenu novelu vyhlášky považovať za relevantné. Názor okresného súdu, že nahliadnutie do súdneho spisu je „*ďalší úkonom obhajcu uskutočnený v priebehu trestného konania*“, považuje sťažovateľ za svojvoľný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Hneď v úvode považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že hoci sa sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti domáha zrušenia celého napadnutého uznesenia okresného súdu, jeho predostretá sťažnostná argumentácia smeruje výlučne proti druhému výroku rozhodnutia, ktorým bola ako nedôvodná zamietnutá jeho sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o náhrade trov konania. Z tohto dôvodu ústavný súd ustálil predmet svojho prieskumu tak, ako je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

6. Zohľadňujúc sťažnostné námietky smerujúce proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške náhrady trov konania, ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii

príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

7. Zásadná a v podstate jediná výhrada sťažovateľa obsiahnutá v ústavnej sťažnosti predstavuje jeho nesúhlas s nepriznaním odmeny za úkon právnej služby – „účasť pri nahliadnutí do spisu“, čím okresný súd podľa názoru sťažovateľa rozhodol v rozpore s § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky a zasiahol tým do jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

8. V zmysle uvedeného sa preto ústavný zameral na posúdenie, či sa okresný súd adekvátne a preskúmateľne vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa, ktorú uplatňoval v podanej sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, a či otázka posúdenia účelnosti celkových trov konania okresným súdom nevykazuje extrémne vybočenie z pravidiel upravujúcich rozhodovanie o trovách konania. Pochybenie ústavnoprávnej intenzity však v posudzovanej veci sťažovateľa neidentifikoval.

9. Z relevantnej časti napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd nespochybnil, že novelou vyhlášky č. 655/2004 Z. z. zákonodarca doplnil § 14 ods. 1 písm. c) aj o úkon „účasť pri nahliadnutí do spisu“, avšak nepriznanie náhrady trov za tento sťažovateľom uplatnený úkon zdôvodnil tým, že nešlo o samostatný úkon obhajoby. Okresný súd považoval daný úkon za súčasť úkonu „prevzatie a príprava obhajoby“, ktorý v sebe zahŕňa aj prvú poradu s klientom, keďže sťažovateľ preukázateľne nahliadol do súdneho spisu 20. mája 2024 potom, ako bol opatrením súdu zo 16. mája 2024 ustanovený za obhajcu odsúdenému. Išlo teda o oboznámenie sa so stavom konania štúdiom spisu pri prevzatí obhajoby. V tomto smere okresný súd odkázal aj na zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 90/2010 z 30. mája 2011 publikované v zbierke stanovísk pod R 2/2012, podľa ktorého odmena za úkon „prevzatie a príprava obhajoby vrátane prvej porady s klientom“ v sebe zahŕňa aj štúdium spisu ako neoddeliteľnú súčasť prípravy obhajoby a nejde o samostatný úkon.

10. Podľa názoru ústavného súdu rozhodol okresný súd vo veci sumy náhrady trov v intenciách právnych predpisov spôsobom, ktorý nesignalizuje žiaden závažný excés a ani zásah do práv sťažovateľa. Odôvodnenie napadnutého uznesenia považuje ústavný súd za dostatočné a ústavné konformné, a teda nevyžadujúce uplatnenie jeho kasačnej právomoci (obdobne IV. ÚS 229/2024).

11. Keďže napadnuté uznesenie okresného súdu nevykazuje z ústavnoprávneho hľadiska také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladali dôvody na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd odmietol jeho ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

12. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku už bolo bez významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu